

Generální finanční ředitelství
Lazarská 15/7, 117 22 Praha 1

GFR00199623
ESS

Č. j.: 1983/23/7100-50127-051118

Nejvyšší soud ČR

Burešova 20
657 37 Brno

prostřednictvím

Obvodního soudu pro Prahu 4

28. pluku 1533/29b
100 83 Praha 10 -Vršovice

Ke spisové značce: 57 C 200/2021

Žalobkyně: **RICHARD STAR s.r.o.**, IČ: 26336740
sídlem Palouky 616, 253 01 Hostivice
zastoupená advokátem Mgr. Jakubem Hajdučíkem
sídlem Sluneční nám. 2588/14, Praha 5, 158 00, IČ: 01544403

Žalovaná: **Česká republika – Ministerstvo financí**, IČ: 00006947
sídlem Letenská 15, Praha 1, 118 10

DOVOLÁNÍ ŽALOVANÉ
proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 62 Co 271/2022-109

Přílohy:

- úředně ověřená kopie vysokoškolského diplomu
- pověření k jednání za žalovanou

I.

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 (dále též „nalézací soud“) č. j. 57 C 200/2021-79 ze dne 24. 3. 2022 bylo rozhodnuto takto:

I. Žaloba s tím, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 60 900 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 18. 11. 2021 do zaplacení, se zamítá.

II. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení částku 1500 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

Proti citovanému rozsudku podala žalobkyně odvolání, o kterém rozhodl Městský soud v Praze (dále též „odvolací soud“) rozsudkem č. j. 62 Co 271/2022-109 ze dne 12. 10. 2022 (dále též „Rozsudek“) takto:

*I. Rozsudek soudu I. stupně se **mění tak**, že se konstatuje, že nepřiměřenou délkou řízení vedeného u Finančního úřadu pro Středočeský kraj ve věci dodatečného daňového přiznání žalobkyně k dani z přidané hodnoty za zdaňovací období prosinec 2014 bylo porušeno právo žalobkyně na spravedlivý proces.*

II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 31 161 Kč, ve lhůtě 15 dnů od jeho právní moci k rukám advokáta Mgr. Jakuba Hajdučíka.

Rozsudek Městského soudu v Praze byl žalované doručen do datové schránky dne 14. 11. 2022.

II.

Proti výše citovanému Rozsudku odvolacího soudu podává žalovaná na základě § 241a ve spojení s § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“) dovolání, a to z důvodu, že se odvolací soud při řešení právní otázky odchytil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu a rozhodnutí odvolacího soudu tak spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Právní otázkou, při jejímž řešení se odvolací soud odchytil od rozhodovací praxe dovolacího soudu, je posouzení materiálních účinků doručení, jejich vlivu z pohledu celkové délky řízení, jakož i posouzení celkové délky řízení z pohledu její přiměřenosti v řízení o žalobě na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu vzniklou nesprávným úředním postupem.

S ohledem na ustanovení § 241 odst. 2 písm. b) OSŘ předkládá pověřený zaměstnanec jednající za žalovanou dokument, který osvědčuje, že splňuje podmínku spočívající ve skutečnosti, že má vysokoškolské právnické vzdělání.

III.

Odvolací soud se ve svém Rozsudku odchytil od ustálené a závazné judikatury Nejvyššího soudu, když konstatoval, na rozdíl od nalézacího soudu, porušení práva žalobkyně na spravedlivý proces, ačkoliv k takovému závěru nesvědčil zjištěný skutkový stav. Žalovaná je přesvědčena, že za použití přílehlavé judikatury (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 243/2015 ze dne 21. 10. 2015) měl odvolací soud vyvodit závěr, že k nemajetkové újmě nedošlo. Rozhodnutí odvolacího soudu tak spočívá na nesprávném právním posouzení věci a mělo by být, dle názoru žalované, Nejvyšším soudem zrušeno.

Ze zjištěného skutkové stavu vyplynulo, že žalobkyně dne 27. 2. 2017 podala Finančnímu úřadu pro Středočeský kraj (dále jen „správce daně“) dodatečná daňová přiznání k dani z přidané hodnoty (dále též jen „DPH“ nebo „daň“) za zdaňovací období leden až prosinec 2014, ve kterých byl vykázán výrazný pokles plnění osvobozených od daně.

Dne 5. 5. 2017 byla správcem daně vydána Výzva k odstranění pochybností č. j. 2602935/17/2102-52521-209395, neboť správce daně měl pochybnosti o deklarovaných hodnotách v podaných daňových přiznáních (bylo nutné přepočítat nové vypořádací koeficienty z údajů za všechna zdaňovací období roku 2014).

Žalobkyně na výzvu správce daně reagovala podáním ze dne 23. 5. 2017. S ohledem na přetrvávající pochybnosti byl kompletní spis předán dne 11. 7. 2017 na Odbor kontrolní Územního pracoviště Praha-západ, neboť se jednalo o složité prověřování vypořádání nároku na odpočet daně u krácených plnění, kdy bylo nutné postupně prověřit jednotlivá dodatečná daňová přiznání (žalobkyně jich podala celkem 12). Zaměstnanci Odboru kontrolního proto museli všechny předložené podklady i všechna dodatečná přiznání důkladně posoudit a stanovit nový vypořádací koeficient, vycházející z údajů o uskutečněných plněních za celé vypořádací období, včetně dodatečných daňových přiznání.

Dne 6. 11. 2017 bylo doručeno zástupci žalobkyně, kterým byla na základě plné moci korporace Advokátní daňová kancelář Hajdučík, s.r.o., se sídlem Sluneční nám. 2588/14, 158 00 Praha 5 (dále též „zástupce DS“ nebo „zmocněnec“) sdělení výsledku o odstranění pochybností, kde rozdíl mezi doměřenou a dodatečně tvrzenou daní byl ve výši 58 274 Kč a penále ve výši 11 654 Kč.

Návazně byl vydán dne 4. 12. 2017 dodatečný platební výměr č. j. 4883234/17/2102-52521-20939 (doručený zástupci DS dne 13. 12. 2017). Dne 16. 1. 2018 žalobkyně uhradila částku 58 274 Kč. Penále bylo předepsáno ke dni 29. 1. 2018, avšak v důsledku podaného odvolání sdílelo osud daňové povinnosti, ze které bylo vypočteno, tj. nebylo splatné.

Do dodatečného platebního výměru podal zástupce DS dne 12. 1. 2018 odvolání (evidované pod č. j. 103879/18), správce daně odvolání plně vyhověl a stanovil daň tak, jak byla tvrzena v dodatečném daňovém přiznání, tedy ve výši 75 373 Kč. **Správce daně odeslal autoremedurní rozhodnutí o odvolání č. j. 590920/18/2102-52521-209395 dne 2. 3. 2018** (dále jen „rozhodnutí o odvolání“) chybně **do datové schránky žalobkyně** (RICHARD STAR s.r.o., ID: wbpnxku), místo toho, aby jej odeslal do datové schránky zástupce DS.

Žalobkyně se tak dne 2. 3. 2018 prokazatelně seznámila s obsahem rozhodnutí o odvolání správce daně, ze kterého zcela jednoznačně vyplývalo, že došlo k akceptaci jejího podaného dodatečného daňového přiznání (podáno dne 27. 2. 2017) a odvolací řízení bylo materiálně ukončeno. V této souvislosti je nutné vzít v úvahu i skutečnost, že de iure se za okamžik vydání rozhodnutí považuje den, kdy byl učiněn úkon k jeho doručení (v daném případě k tomuto kroku došlo dne 2. 3. 2018). S ohledem na závěry Nejvyššího soudu vyjádřené v rozsudku sp. zn. 30 Cdo 243/2015 ze dne 21. 10. 2015 lze konstatovat, že v okamžiku doručení rozhodnutí o odvolání, ze kterého zcela jednoznačně vyplynulo, **že odvolání bylo vyhověno, je nutné z hlediska posouzení přiměřenosti délky řízení tento okamžik považovat za konec řízení, ač řízení nebylo formálně ukončeno v souladu s procesními předpisy.**

Judikatura přitom vychází z materiálního pojetí právního institutu doručování, jímž je v souladu s jeho smyslem a účelem především seznámení účastníků řízení s doručovanou písemností (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 26/2016-45 ze dne 30. 11. 2016). Skutečnost, že dle příslušných ustanovení daňového řádu bylo nutné doručovat přímo zástupci DS, nemůže mít vliv na nyní posuzované řízení, které se týká namítané nepřiměřené délky

řízení v souvislosti s porušením ústavního práva žalobkyně ve smyslu čl. 38 odst. 2 LZPS, neboť Evropský soud pro lidská práva (dále též „ESLP“) na pravidla obsažená v Úmluvě aplikuje hledisko materiální, nikoliv čistě formální (srov. např. rozsudek Ipsilanti proti Řecku ze dne 6. 3. 2003). **Rozhodující pro počátek, nebo konec běhu lhůty ve vztahu k posuzované délce řízení**, tak ve světle výkladu ESLP není okamžik, kdy se o rozhodnutích dozví právní zástupce účastníka řízení (toto v nyní souzené věci platí jak pro okamžik doručení rozhodnutí o penále, tak i pro okamžik sdělení rozhodnutí o zrušení penále), ale **okamžik, kdy se účastník řízení dozví o existenci dotčených rozhodnutí**. Tento výklad se jeví jako naprosto logický, neboť nepřiměřená délka řízení je spojena s nejistotou, které je účastník řízení vystaven po dobu, než bude o jeho právech rozhodnuto, tj. do doby vydání meritorního rozhodnutí. V okamžiku, kdy se žalobkyně seznámila s výsledkem rozhodnutí správce daně, tento stav nejistoty ve smyslu výkladu ESLP skončil – žalobkyně se dozvěděla, že rozhodnutí bylo zrušeno. V podrobnostech žalovaná odkazuje na svá předchozí vyjádření (č. j. 61857/21/7700-00131-051118 a č. j. 38199/22/7700-00131-051118).

Žalovaná v rámci jednání před odvolacím soudem rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 243/2015 ze dne 21. 10. 2015 předložila a očekávala, že odvolací soud jej ve svém právním hodnocení zohlední. Odvolací soud ale takto nepostupoval, když naopak v odůvodnění Rozsudku uvedl (bod 21), že „v důsledku nesprávného doručování daňovému subjektu na místo zmocněnci došlo k období nečinnosti správce daně v trvání 2,5 roku“. Odvolací soud tak zcela ignoroval nejen závěry Nejvyššího soudu, ale rovněž i Evropského soudu pro lidská práva, neboť z jejich závěrů plyne, že rozhodný počátek a rozhodný konec řízení z hlediska posuzování délky řízení se ne vždy striktně odvíjí od počátku a konce řízení dle procesních předpisů, **neboť vždy je nutné mít na zřeteli, že má být odškodněna nemajetková újma spočívající v nejistotě ohledně výsledku řízení**.

Řízení ve věci dodatečného stanovení daně tak fakticky **trvalo pouze 1 rok a 1 měsíc** a lze tak konstatovat, že se jedná o dobu, kterou nelze hodnotit jako nepřiměřenou, neboť správce daně se musel zabývat celkem 12 zdaňovacími obdobími DPH, a to v situaci, kdy žalobkyně podala dodatečná daňová přiznání, která navíc obsahovala řadu nejasností a žalobkyně musela být v průběhu prověřování svých dodatečných tvrzení vyzvána k odstranění vzniklých pochybností. Z geneze vývoje prověřování daňových povinností lze dovodit, že jednotlivé úkony správce daně na sebe logicky navazovaly a nebyly mezi nimi žádné průtahy:

- 27. 2. 2017 podáno celkem 12 dodatečných daňových přiznání
- 5. 5. 2017 došlo k zahájení postupu k odstranění pochybností – žalobkyně vyzvána k jejich odstranění (v řešení Odboru vyměřovacího)
- reakce žalobkyně byla doručena správci daně dne 23. 5. 2017
- 11. 7. 2017 došlo k předání spisu na Odbor kontrolní z důvodů složitosti posouzení jednotlivých zdaňovacích období a jejich vlivu na určení nového koeficientu
- 27. 11. 2017 došlo k ukončení postupu k odstranění pochybností
- 1. 12. 2017 byl vydán dodatečný platební výměr
- 12. 1. 2018 žalobkyně podala odvolání
- 19. 2. 2018 bylo vydáno stanovisko Územního pracoviště Praha – západ k podanému odvolání (zhodnocení odvolacích důvodů)
- 2. 3. 2018 bylo odvolání plně vyhověno.

Žalovaná je tak přesvědčena, že délku řízení (od okamžiku podání dodatečných daňových přiznání do okamžiku vydání rozhodnutí o odvolání) nelze označit za nepřiměřeně dlouhou. Tato skutečnost musí pak logicky vyústit v konstatování, že se žalovaná nemohla dopustit nesprávného úředního postupu podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOŠ“), a z těchto důvodů pak odvolacím soudem konstatované porušení práva žalobkyně na spravedlivý proces spočívá na nesprávném

právním posouzení věci.

IV.

K započtení prospěchu v rámci náhrady újmy

Jak konstatoval odvolací soud v bodě 24 Rozsudku (důraz přidán): „**Jeví se proto zásadním, že žalobkyně byla s tímto rozhodnutím materiálně seznámena a následně vyčkávala na formální doručení rozhodnutí zmocněnému advokátu**“. Nalézací soud pak v odůvodnění svého rozsudku (bod 29) mj. uvedl, že (důraz přidán) „**sama okolnost, že žalobkyně, resp. její právní zástupce vyčkával 32 měsíců, než podal podnět na ochranu před nečinností, ještě nezpůsobuje vznik (obnovení stavu) nejistoty žalobkyně ve výsledku daňového řízení ohledně doměření DPH**“.

Odvolací soud navíc konstatoval (bod 26 Rozsudku), že „*žalobkyni fakticky žádná újma nevznikla*“, přičemž oba soudy rovněž vzaly na vědomí, že žalobkyni se vyčkávací taktika naopak dokonce hodila, neboť jí tak vznikl majetkový prospěch ve výši 75 373 Kč. Žalovaná se tak domnívá (a rovněž se k tomu vyjádřila již dříve), že jednání žalobkyně, kdy vyčkávala s jakýmkoliv kontaktem se správcem daně až do doby prekluze práva stanovit daň, je minimálně v rozporu s dobrými mravy, přičemž takové jednání nepožívá právní ochrany ve smyslu občanského zákoníku a rovněž tak je i v přímém rozporu s principy, které nastavil ESLP pro případný vznik nároku na odškodnění imateriální újmy z titulu nepřiměřené délky řízení.

Z tohoto pohledu se pak žalovaná domnívá, že takto získaný prospěch je započitatelný na případnou náhradu újmy ve smyslu § 2951 občanského zákoníku. Odvolací soud tak měl, bez ohledu na materiální účinky doručení (viz výše) konstatovat, že vyčkávací taktika žalobkyni přinesla finanční zisk ve výši 75 373 Kč a jakékoliv přiznání újmy (i v podobě konstatování porušení práva na spravedlivý proces) by vedlo k tomu, že by žalobkyně dosáhla dvojího uspokojení, což je zcela nežádoucí stav, který jde zcela proti principům odškodňování nastaveným ESLP. Ke konstatování porušení práva na spravedlivý proces tak již nemělo vůbec dojít.

V.

Závěrečný návrh

Na základě výše uvedeného **žalovaná navrhuje, aby dovolací soud změnil výrok I. napadeného rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 62 Co 271/2022-109 ze dne 12. 10. 2022, tak, že odvolání žalobkyně se zamítá a rozsudek soudu prvního stupně se v plném rozsahu potvrzuje a výrok II. napadeného Rozsudku se mění tak, že žalobkyně je povinna uhradit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení 900 Kč. Dále, aby dovolací soud přiznal žalované nárok na náhradu nákladů řízení o dovolání ve výši 300 Kč.**

Alternativně, aby dovolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Mgr. et. Mgr. David Ondřejkovič
jednající na základě pověření